

پرورش خلاقیت در مدرسه

حمیدرضا رحیمی

بهنام حمزه

www.ketab.ir

سرشناسه: رحیمی، حمیدرضا، ۱۳۷۲ -

عنوان و نام پدیدآور: پرورش خلاقیت در مدرسه / مولفین حمیدرضا رحیمی، بهنام حمزه.

مشخصات نشر: اصفهان: نگین ایران: پویش اندیشه، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص: جدول: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۱۵۰۰۰۰ ریال ۰۳۷-۰۶۲۳-۰۹۷۸-۶۰۰۰

یادداشت: چاپ قبلی: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۶.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۸۲ - ۸۳.

موضوع: اندیشه و تفکر خلاق

Creative thinking موضوع:

موضوع: آموزش و پرورش -- نوآوری

Educational innovations موضوع:

شناسه افزه: حمزه خیرآبادی، بهنام، ۱۳۷۳ -

رده بندی ک: ره: BF. ۱۳۹۶۴۰ پ ۳/۴

رده بندی دیوب: ۳۵/۱۵۰

شماره کتابخانه ملی: ۴۹۸۹۵۷۹



Poyesh. andisheh@gmail.com انتشارات پویش اندیشه

نام کتاب: پرورش خلاقیت در مدرسه

مؤلفان: حمیدرضا رحیمی - بهنام حمزه

ناشر: نگین ایران - انتشارات پویش اندیشه

لیتوگرافی، آرمان چاپ: کوثر - صحافی: بابک

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد / چاپ اول / تعداد صفحات: ۲۸

قطع: رقعی / قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۰۳۷ - ۰۶۲۳ - ۰۹۷۸ - ۶۰۰۰

آدرس مراکز پخش اصفهان: خیابان مسجد سید - خیابان پنج رمضانی - جاده دانشگاهی - کوچه ۱۷

(جنت) - پلاک ۴۶ انتشارات پویش اندیشه کدپستی ۵۱ ۶۵ ۸۱۳۷۰

تلفن: ۳۳۳۶۳۲۱۸ : ۳۳۳۷۳۵۷۷ : ۰۹۱۰۱۱۳۸۵ : ۲۲۱۹۹۷۹

خیابان آمادگاه - کوی فتح آباد - بخش کتاب علم گستر تلفن: ۲۲۱۹۹۷۹

هرگونه تکثیر - نسخه برداری، کپی برداری و فروش کپی های این کتاب با استناد به مواد ۲۳ و ۲۱ قانون حمایت از مؤلفان خلاف قانون، اخلاق و شرع بوده و مشمول قوانین مجازات اسلامی خواهد بود.

صفحه	عنوان
۶	مقدمه
۹	فصل اول: پرورش خلاقیت در مدرسه
۱۰	خلاقیت
۱۸	خطاب به برنامه ریزان، مسئولان و به خصوص معلمان محترم:
۲۱	فصل دوم: روش های تدریس از نظر پرورش خلاقیت
۲۲	روش های تدریس و خلاقیت
۲۳	تدریس اتمال، باشگاه پرورش ماهیچه های خلاق ذهن
۲۷	الف) روش بدیعه پردازی (تفکر استعاری)
۲۸	مراحل شیوه اجرا:
۲۹	ب) روش تدریس اتمال
۳۰	پ) روش نمایشی
۳۰	ت) روش آزمایشی با آزمایشگاهی
۳۱	ث) روش بحث گروهی
۳۲	ج) الگوی حل مسئله
۳۳	چ) الگوی دریافت مفهوم
۳۴	ح) الگوی ایفای نقش
۳۵	خ) روش کاوشگری (یا پژوهشگری یا اکتشافی)
۳۶	د) روش های کار و فعالیت گروهی
۳۷	ذ) پرسش و پاسخ
۳۷	ر) روش ساختن گرایی یا E5
۳۸	ز) تفکر استقرایی
۳۹	* دو نکته مهم:
۴۱	فصل سوم: طراحی فیزیکی محیط آموزشی
۴۳	۱. طراحی فیزیکی کلاس

۴۳	الف) نور در کلاس
۴۷	ب) رنگ ها در کلاس
۴۷	رنگ قرمز
۴۸	رنگ زرد
۴۸	رنگ نارنجی
۴۹	رنگ سبز
۴۹	رنگ آبی
۵۰	بگ و نفش
۵۵	ب) درجه حرارت و تهویه مناسب
۵۶	ت) ساز و آهنگ فیزیکی کلاس
۵۹	۲. طراحی فیزیکی مدرسه
۶۰	پرورش تفکر خلاق با استفاده از فضای فیزیکی کلاس و مدرسه
۶۹	فصل چهارم: معلم و پرورش خلاقیت در دانش آموزان
۷۲	الف) مولفه های اساسی در پرورش خلاقیت
۷۲	ذهن کاوشگر و نگاه نیکو
۸۰	انگیزش
۸۲	عزت نفس
۸۹	اعتماد به نفس
۹۶	تفکر انتقادی
۱۰۰	ب) تکنیک های پرورش خلاقیت
۱۲۴	تکنیک اسکمپر
۱۲۷	تکنیک مگاخلاقیت
۱۲۹	تکنیک شباهت و تفاوت در لغات تصادفی
۱۲۹	تکنیک سوالات واگرا
۴۳۰	تکنیک صحبت از زبان سوژه
۱۳۰	تکنیک تصاویر تصادفی
۱۳۲	منابع و مآخذ

انسان در زندگی خود همواره با موقعیت‌ها و معماهای دشوار و آسانی مواجه می‌گردد که برای حل آن‌ها ناگزیر است در هر لحظه بهترین راه‌ها را انتخاب نموده و بهترین تصمیمات را بگیرد. بنابراین معمولاً افرادی به عنوان سرآمد و موفق شناخته می‌شوند که توانایی و مهارت بیشتری در انتخاب بهترین راه حل‌ها و یا خلق راه‌های جدید و مطلوب‌تر داشته باشند. این مهارت مهم در دنیای امروز با عنوان ابتکار و خلاقیت شناخته می‌شود. امروزه افرادی که در خلاقیت خود بهره‌برداری بیشتری داشته باشند در هر زمینه‌ای عملکرد بهتری از خود نشان داده و موفق‌تر خواهند بود. همچنین در این زمان که سرعت پیشرفت علوم و تکنولوژی در تمامی زمینه‌ها به بالاترین حد ممکن رسیده است، بتوانیم در از افراد خلاق بهره‌ی بیشتری داشته باشند، در تمامی زمینه‌ها پیشرو خواهیم بود. بنابراین موضوع پرورش قدرت خلاقیت و ابتکار، به یکی از دغدغه‌های بزرگ دولت‌ها تبدیل شده و سرمایه‌های هنگفتی را به خود اختصاص داده است. با توجه به اهمیت ویژه‌ی پرورش خلاقیت از اوایل زندگی و تاثیرات آن بر آینده‌ی فرد و جامعه، بیشترین سرمایه‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و مطالعات به سمت آموزش و پرورش خلاقیت از ابتدای کودکی متمرکز شده است.

بعد از خانواده، مدرسه یکی از نهاد‌هایی است که کودک بیشترین زمان زندگی خود را در آن طی می‌کند. لذا مدرسه به عنوان مهمترین نهاد تاثیرگذار بر زندگی فرد بعد از خانواده شناخته می‌شود. با توجه به اهمیت

برخورداری از ابتکار و خلاقیت در دنیای در حال توسعه ی امروز، قطعاً باید مدرسه را به عنوان موثر ترین سیستم پرورش دهنده ی این قدرت مهم در زندگی افراد انتخاب نمود و سرمایه گذاری ها و برنامه ریزی های گسترده ای برای استفاده از حداکثر توان مدرسه در جهت آموزش و پرورش خلاقیت در کودکان اختصاص داد. آموزش و پرورش خلاقیت روش ها و فنون بیشماری داشته و گستردگی فراوانی دارد. لیکن با توجه به زمان محدود معلم در کلاس درس و حجم عظیم مواد آموزشی، در بسیاری از مدارس معلمان توجه کمتری به این موضوع نموده و صرفاً زنگ های هنر را به صورت نه چندان مطلوبی به این مقوله اختصاص می دهند. این در صورتی است که علی امروز معتقد است که خلاقیت باید در جریان زندگی طبیعی فرد به ریشه آلوده شود تا هم اثر گذاری بهتری داشته باشد و هم یاد بگیرد که چگونه می تواند این خلاقیت را در جریان زندگی خویش مورد استفاده قرار دهد. پس معلم برای آموزش و پرورش خلاقیت و ابتکار، باید آن را در جریان برنامه های آموزشی و تربیتی معمول خود وارد نماید. بنابراین نیاز اساسی به ایده ها و روش های پرورش خلاقیت در مدرسه و در حین شکل گیری برنامه های تعلیم و تربیت روز به روز بیشتر احساس می گردد. با توجه به این نکته می توانیم، کتاب حاضر با هدف در دسترس قرار دادن روش ها و ایده های پرورش خلاقیت در جریان آموزش و پرورش فرد در مدرسه تالیف گردیده است. در فصل اول این کتاب به ذکر مختصات و مبانی خلاقیت پرداخته شده و مطالعه آن برای استفاده ی بهتر و آشنایی با مبانی روش های ارائه شده

اکیدا توصیه می گردد. ضمن اینکه ذهن خواننده را برای اینکه شخصا بتواند روش های بهتری نیز تولید نماید آماده تر می سازد. در فصل های بعد به روش های تدریس، طراحی فیزیکی کلاس و مدرسه در جهت تسهیل فرآیند آموزش و پرورش خلاقیت در مدرسه و نهایتا تکنیک ها و روش های پرورش خلاقیت در کلاس و مدرسه پرداخته شده است.

البته قطعا این کتاب تمام آن چیزی که پرورش خلاقیت در مدرسه نام دارد نخواهد بود، ولی با توجه به نوع مطالب بیان شده، می تواند منبع مناسبی برای آشنایی با روش های موثر و حتی خلق روش های جدید آموزش و پرورش خلاقیت برای کلاس های درس باشد. لذا در جهت تکامل و جامعیت بیشتر، اشکالات و انتقادات فنی و محتوایی را برای نویسندگان ارسال فرماید.

در پایان، خداوند متعال را سپاسگزاریم که ما را در تدوین و تالیف این نوشته ی ناچیز یاری فرمود. همچنین به رسم ادب از تمام دوستان و اساتید محترمی که در این پروژه ما را یاری نمودند خصوصا سرکار خانم مرضیه اعرابی و آقایان دکتر غلامرضا نیک راهان، دکتر تقی آقا حسینی، دکتر اصغر نوری، دکتر مجید نقیه و همچنین آقایان امیر- حسن- حیدری و علی رضوان، تشکر و قدردانی می نمایم.

والله توفیق

حمید-رضا رحیمی

بهنام حمزه

تابستان ۱۳۹۶